

(Det talte ord gælder)

Førstebehandling af budgetforslag 2023 og overslagsårene 2024-2026

Budgettale

Karina Vestergård Madsen (Enhedslisten), 1. september 2022

En by for alle

Indledning: En bedre by for alle

- I Enhedslisten vil vi en ny retning for København.
- Vi står midt i en brydningstid, hvor vi enten kan gøre mere af det samme og håbe på at det virker denne gang. Eller vi kan gøre det nødvendige – nemlig at investere i mennesker og prioritere vores klima.

Udfordringerne står i kø

- Men der er ikke frit valg på alle hylder, for udfordringer er der nok af.
- De står nærmest i kø som bagtæppe for de kommende forhandlinger.
- Vi er vidner til, at inflationen raser derudaf.
- At mistrivsel og ensomhed er rykket ind hos flere københavnere – i alle aldre og samfundslag.
- At uligheden stiger med lynets hast. Sommerens varmerekorder har givet os en forsmag på the-new-normal, hvis vi ikke snart vågner op og for alvor sætter ind.
- Den økonomiske håndsrækning må vi kigge langt efter. Rammerne KL og regeringen har sat for kommunerne er stramme. Historisk stramme.

- Vi står ved en skillevej, hvor vi er nødt til at have realitetssansen med. For vi kan ikke alt. Derfor skal vi finde ud af, hvad der er vigtigst.
- Det er vi i Enhedslisten klar til.

En by for alle!

- For at finde ud af det, er vi nødt til at spørge os selv: Hvilken by skal København udvikle sig til i fremtiden?

- I Enhedslisten ønsker vi en by, hvor københavnernes får mere indflydelse på udviklingen. Hvor der er plads til alle. Hvor dem der har det svært, får den hjælp og støtte de har brug for.
- Men der er mange tegn på, at det går i den modsatte retning. Boligpriserne stiger. Effektiviseringer og regler gør det vanskeligt at prioritere den borgernære velfærd.
- Psykiatrien og hele det sociale område er så presset, at vi hverken har hænder eller tid nok til at hjælpe.
- Vores børn og unge mistrives. Vi står midt i en mental sundhedskrise og hvis vi ikke sætter massivt ind, risikere vi at tabe en hel generation på gulvet.
- Klimakrisen kalder på at vi for alvor træffer de svære, men også nødvendige valg – at vi er ambitiøse.
- Byen vokser, men vi mangler stadig at gøre plads til det levede liv. Plads til at det der skaber grobund for fællesskaber, hvad enten det er idrætsfaciliteter, aktiviteter for ældre, plads til det skæve, eller til at mennesker med handicap får muligheden for at blive en aktiv del af det sociale liv i byen.
- Vi skal vende den udvikling!
- I Enhedslisten har vi **særligt** tre områder, som vi tager med ind i årets forhandlinger. Klima, boliger og ulighed. Som jeg nu vil uddybe.

Klimakrisen

- Det er gået de færrestes næser forbi, at vi står i en klimakrise. Ulykkeligvis halter vi stadig bagefter med løsningerne.
- Vi mærker det også i København, vi når ikke målet om at blive CO2 neutral i 2025.
- Men det tilbageslag må ikke gøre, at stopper med at sætte ambitiøse mål.
- Vi tror på, at løsningen er at skruer mere op for alle de tiltag, som vi ved virker her og nu. Og som kan udrulles på kort tid.
- Der er meget, vi kan gøre i København lige fra at kigge på prisen for parkering til flere cykelgader, bilfri søndage, kraftig reduktion af p-pladserne i Middelalderbyen.
- Men vi skal også sigte længere.
- København skal gå forrest med en ny klimaplan, solceller på byens tage, trafikøer og flere delebilpladser og flere ladestander.
- Det kræver store forandringer i vores hverdag, derfor er det også helt afgørende at det er københavnernes er med til at udvikle og prioritere løsningerne. Ikke bare ved at stemme hvert 4. år, men via direkte indflydelse på både de store og små beslutninger. Københavnerne er en del af løsningen.
- Den grønne omstilling står ikke i modsætning til det gode liv. Tværtimod giver den ofte mulighed for forandringer, der giver mere livskvalitet.

Billige boliger

- København indtager en førsteplads over byer i Danmark med de højeste priser på boliger.
- Det presser rigtig mange mennesker ud af vores hovedstad. Hvis vi ikke stopper den udvikling, ender vi med, at hele København bliver en rigmandsghetto.
- Vi skal have plads til forskellige samfundslag, indkomstniveauer og levemåder.
- En måde at sikre et København med plads til alle, er at bygge billige almene boliger - Seniorbofællesskaber, ungdomsboliger, skæve boliger.
- Boligaftalen fra november giver os heldigvis nogle nye redskaber til at holde prisen nede og også sikre at de almene boliger bliver bygget mindst lige så hurtigt som nye private boliger.
- Det vil gavne alle der gerne vil bo i København.

Udsatte borgere og ulighed

- Inflationen og de stigende priser mærker vi alle.
- Men for nogle rammer inflationen ikke bare hårdt. Den rammer dem som en tung mukkert mod en papvæg.
- Vi har en gruppe borgere, som i forvejen havde meget lidt og har nok at slås med i dagligdagen. Dem skal vi hjælpe. Hvis vi lukker øjnene og gør ingenting, vil uligheden i vores by vokse yderligere.
- Men en ting er det økonomiske skel, som vokser sig større og større. Noget andet er den ulighed, der er i københavnernes muligheder for et godt liv.
- Arbejdsløsheden er historisk lav, men der er en gruppe borgere som stadig ikke har fået en plads i fællesskaber.
- Vi skal investere i mennesker ved at tage dem, der er for syge eller for sårbare, i hånden og se på, hvad de kan. Er det førtidspension? Eller er det et fleksjob?
- Men det kræver at de sagsbehandlere som skal bane vejen, har tid til at finde den helt rigtige løsning for den enkelte.
- Socialområdet er under pres. Det mærker alle københavnere der på den ene eller anden måde er i kontakt med socialforvaltningen. Hvad enten man hjemløs, bor på et botilbud, er pårørende, er forældre til et barn der har brug for støtte, eller man selv står i en livskrise.
- Sagsbehandlingstiderne er for lange, ventelisterne stiger, hjælpen kommer for sent og for lidt. Der mangler sammenhæng i den hjælp vi giver, og alt for ofte må vi slippe for tidligt.

- Det er dyrt at hjælpe mennesker med komplekse problemstillinger, men det koster - både økonomisk og menneskeligt – meget mere, at lade være.

Forudsætningen og modsætningen

- Politisk er der gået sport i at sige, om man er mest rød eller mest grøn. Om hvad der kommer først. Vi er nødt til at stoppe med at se det røde og det grønne som hinandens modsætninger. For de er hinandens forudsætninger.
- Det er som fællesskab, at vi skal løse klimakrisen - det kan vi ikke gøre hver for sig. Og hvis ikke vi løser klimakrisen, falder fællesskabet fra hinanden.
- Hvis vi skal skabe en by, hvor alle har en chance for at bliver en del af fællesskabet, skal vi give dem muligheden. Uanset om man har et handicap. Uanset om man har haft en svær start på livet. Uanset om man har brug for hjælp og støtte i livets efterår. Uanset om man har ondt i sjælen, om man er forældre til et barn med adhd eller om man er småbørnsforældre der har brug for daginstitutioner med dygtige pædagoger. Forudsætningen er, at vi har fællesskaber.

Flere hænder

- MEN og der er et stort men. Hvordan sikre vi at vi har dygtigt personale – og nok af det?
- Det er vores opgave som politikere at sikre ordentlige arbejdsforhold for kommunes ansatte. Både så vi kan tiltrække nye medarbejdere. Men også så vi kan fastholde dem, der allerede har valgt Københavns Kommune til.
- Vi kommer til at mangle hænder inden for alle fagområder i fremtiden. Alligevel har de sidste mange år budt på et endnu større arbejdspress. Som kun resulterer i, at mange bliver syge af at gå på arbejdet, at flere søger væk fra deres fagområde og at trivsel og arbejdsglæden er i bund.
- Derfor er vi i Enhedslisten glade for, at alle partier anerkender behovet for massive investeringer i netop fastholdelse og rekruttering. For det er fundamentet for at vi kan lykkes med alt det vi gerne vil. Vores forskellige visioner for fremtidens København starter nemlig med hverdagens helte.

Afrunding: Lad os glemme alt om valgkamp

- Det er nogle alvorlige forhandlinger vi har foran os.
- Så kære kolleger. Lad os parkere valgkampen udenfor døren og samarbejde om at løse den opgave som københavnere gav os tilbage i november sidste år. Nemlig at sikre en hverdag, der fungerer for alle. I dag. I morgen. Og i fremtiden.

